

R A P O R T

*privind rezultatul monitorizării pieței produselor petroliere
a Republicii Moldova pentru anul 2021*

I. Licențierea

Tabel 1.1: Numărul titularilor de licență și a stațiilor de alimentare certificate, care și-au desfășurat activitatea pe piața produselor petroliere în anul 2021:

Nr. d/o	Genurile de activitate	Numărul titularilor de licență	Numărul copiilor autentificate de pe licență, eliberate titularilor de licență pentru fiecare stație de alimentare
1	Importul și comercializarea cu ridicata a benzinei și motorinei	22	-
2	Importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat	12	-
3	Comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei la stațiile de alimentare	89	668
4	Comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare	77	560
Total		200	1228

Sursa: Registrul de licențiere al ANRE

În scopul realizării funcției de licențiere, pe parcursul anului 2021, ANRE a eliberat în total 27 licențe pentru activitățile desfășurate pe piața produselor petroliere, inclusiv 24 licențe fiind prelungite pentru următorii 5 ani.

Tabel 1.2: Numărul stațiilor de alimentare certificate pe piața produselor petroliere, la situația din 31.12.2021:

Nr. d/o	Tipul stației de alimentare	Numărul
1	Stația de comercializare a benzinei și motorinei (SAC)	148
2	Stația de comercializare a gazului lichefiat (SAAG)	40
3	Stația de comercializare a benzinei/motorinei și a gazului lichefiat (MIXTĂ)	520
Total		708

Sursa: Registrul de licențiere al ANRE

II. Importul

Piața produselor petroliere din Republica Moldova este asigurată din importul acestora de la principalii furnizori din regiune. În anul 2021, cantitatea totală importată de produse petroliere a constituit 883 287,49 tone, inclusiv: motorină 648 867,13 tone, benzină 173 325,61 tone și gaz lichefiat 61 094,75 tone.

Tabel 2.1: Cantitățile de produse petroliere importate în ianuarie-decembrie 2021:

Tipul Produsului	2019		2020		2020/ 2019	2021		2021/ 2020
	Cantitate	Cota parte	Cantitate	Cota parte	%	Cantitate	Cota parte	%
	(tone)	(%)	(tone)	(%)		(tone)	(%)	
Benzină A98	3 524,64	0,4%	3 909,06	0,47%	10,9%	3 672,91	0,42%	-6,04%
Benzină A95	167 534,14	19,5%	151 754,73	18,39%	-9,4%	169 652,70	19,21%	11,79%
Benzină A92	501,33	0,1%	3 635,64	0,44%	625,2%	-	0,00%	-100,00%
Motorină	624 038,28	72,5%	603 358,76	73,12%	-3,3%	648 867,13	73,46%	7,54%
Gaz lichefiat	65 529,71	7,6%	62 476,23	7,57%	-4,7%	61 094,75	6,92%	-2,21%
Total	861 128,10		825 134,42			883 287,49		

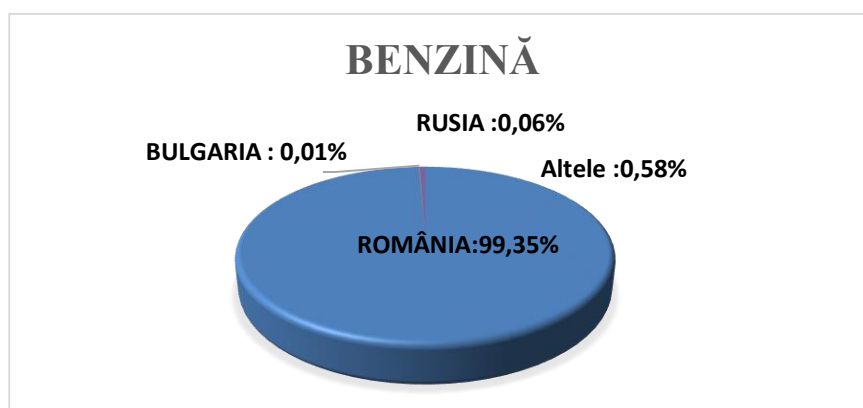
Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate și importurile înregistrate de Serviciul Vamal

• În semestrul I al anului 2021, ca ajutor din partea statului Român a fost importată motorină în volum de 6 000 tone. Menționăm, că ajutorul nominalizat nu este inclus în datele indicate mai sus.

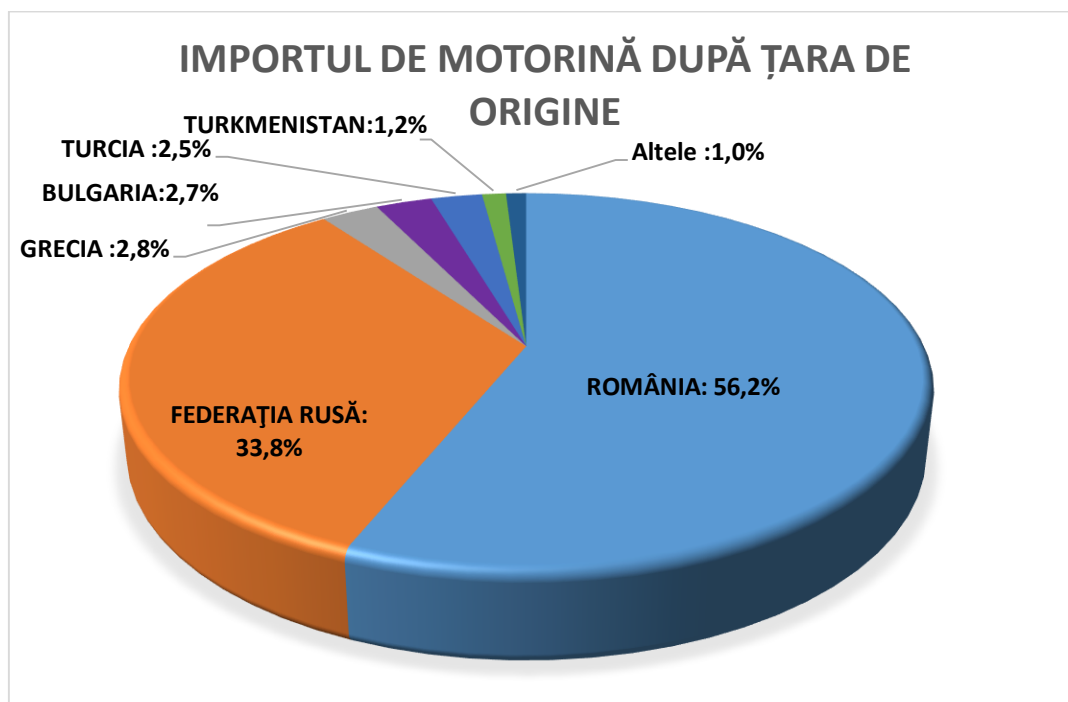
III. Originea de Import

Principalul furnizor de produse petroliere este România, deținând din totalul importat o cotă de 99,35% la benzină și 56,20 % la motorină. Această tendință se explică prin prezența pe piața autohtonă a companiilor petroliere ce dețin rafinării proprii în statul vecin, dar și datorită distanței mici, care permite importul pe cale rutieră la costuri relativ mici. Din celelalte țări furnizoare de produse petroliere principale pot fi menționate Federația Rusă cu 33,8 %, Bulgaria cu 2,7 %, Turcia cu 2,5 % și Turkmenistan cu 1,2 % din importul total de motorină.

Graficul 3.1: Distribuția după țara de origine a benzinei importate în anul 2021:

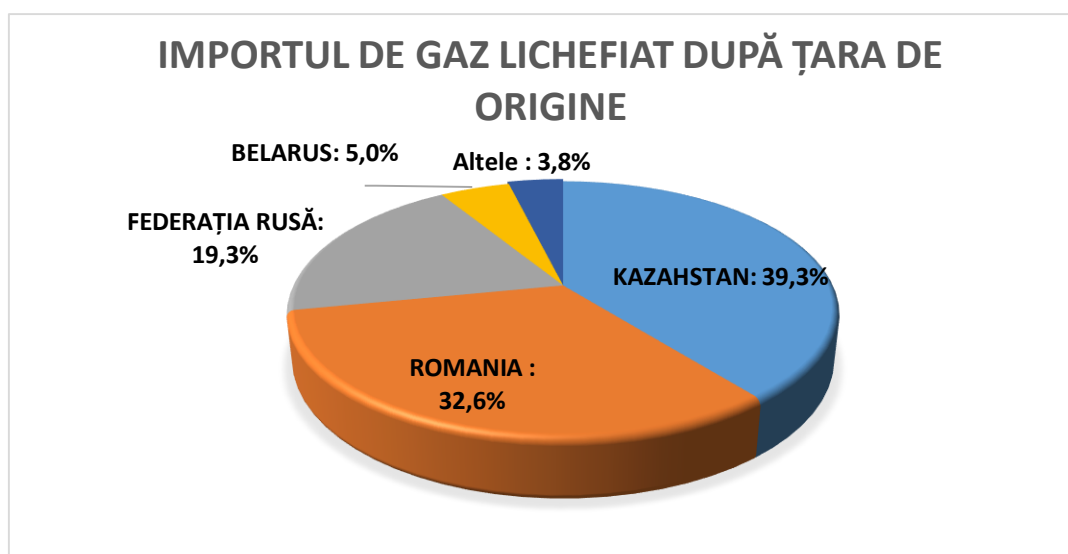

Sursa: Statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

Graficul 3.2: Distribuția după țara de origine a motorinei importate în anul 2021:

Sursa: Statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

Importurile de gaz lichefiat sunt efectuate preponderent din patru țări și anume Kazahstan, România, Federația Rusă și Belarus. Poziția de lider fiind ocupată de Kazahstan, care deține o cotă de 39,3 %. Dat fiind faptul că, prețul de vânzare a gazului lichefiat din Kazahstan și Federația Rusă este mai mic decât în alte regiuni, fiind urmate de România cu 32,6 %, Federația Rusă cu 19,3 %, Belarus cu 5,0 % și din alte țări cu 3,8%.

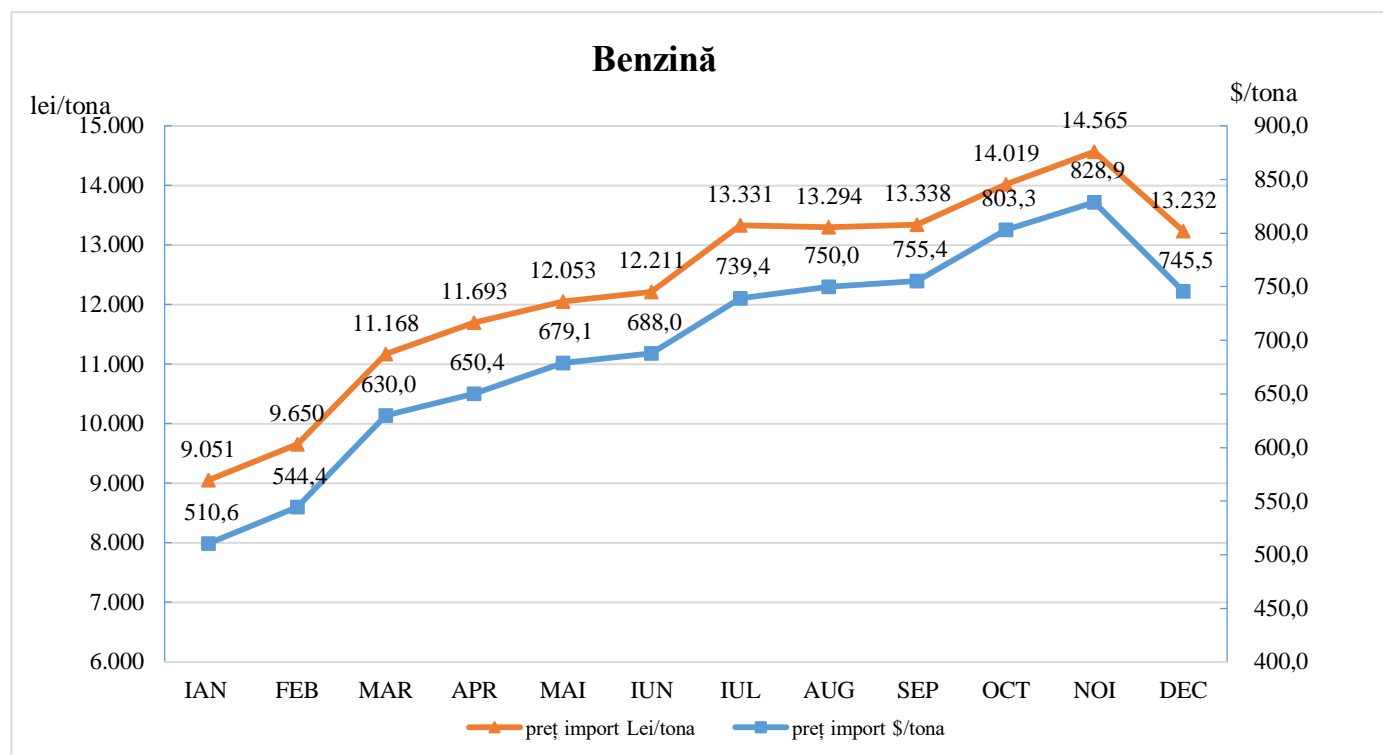
Graficul 3.2: Distribuția după țara de origine a gazului lichefiat importat în anul 2021:

Sursa: Statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

IV. Prețul de Import

În graficele de mai jos sunt reflectate prețurile medii de import exprimate în dolari SUA și în monedă națională.

Graficul 4.1: Prețul mediu de import al benzinei, pentru anul 2021:

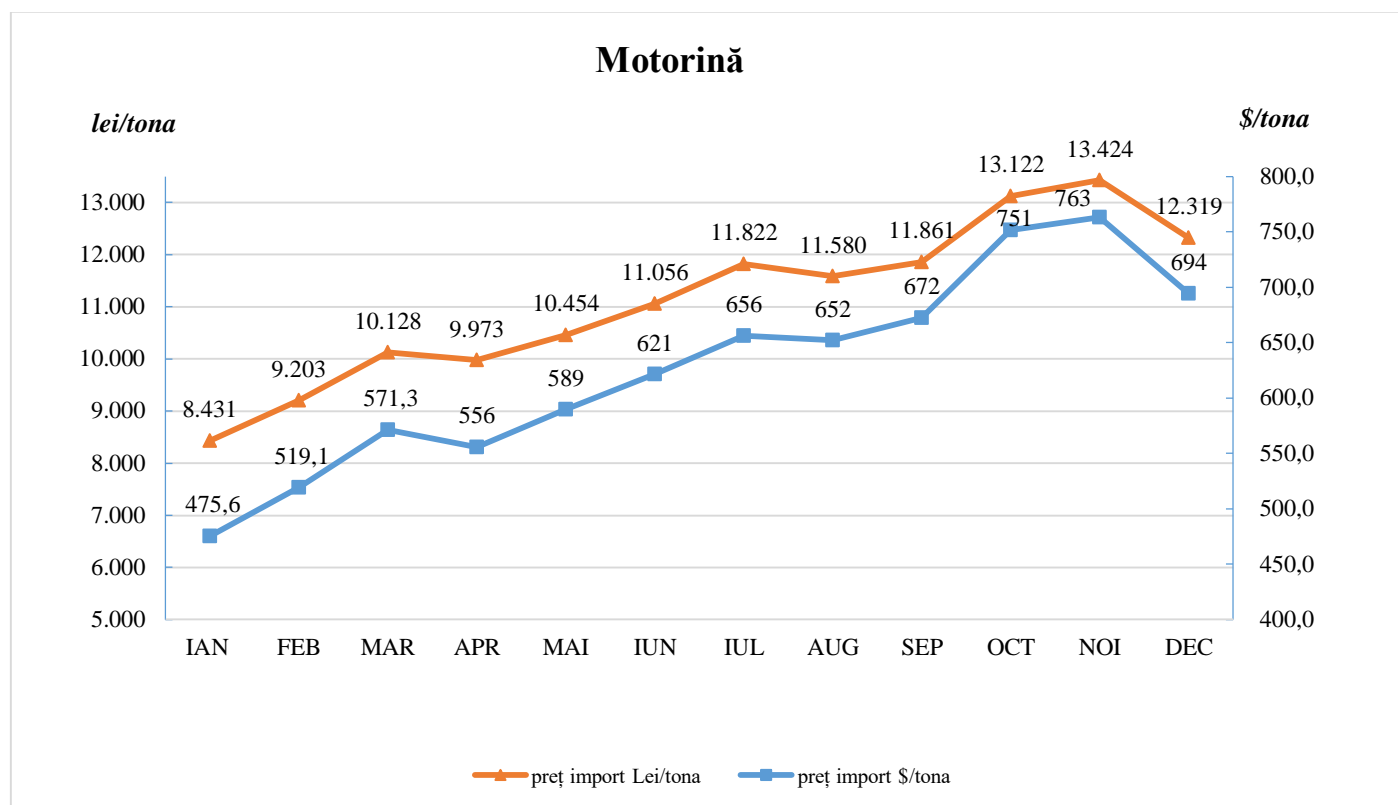

Sursa: statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

În luna octombrie, prețul mediu de import al unei tone de benzină a ajuns la nivelul de 803,3 dolari SUA/tona, ceea ce reprezintă o creștere de 6,34% comparativ cu nivelul lunii septembrie sau o majorare cu 57,32% în raport cu luna ianuarie 2021.

În lei moldovenești, prețul mediu de procurare în luna octombrie a crescut cu 5,11 % în comparație cu luna precedentă (septembrie) sau cu 54,89 % în raport cu prețul mediu pentru luna ianuarie.

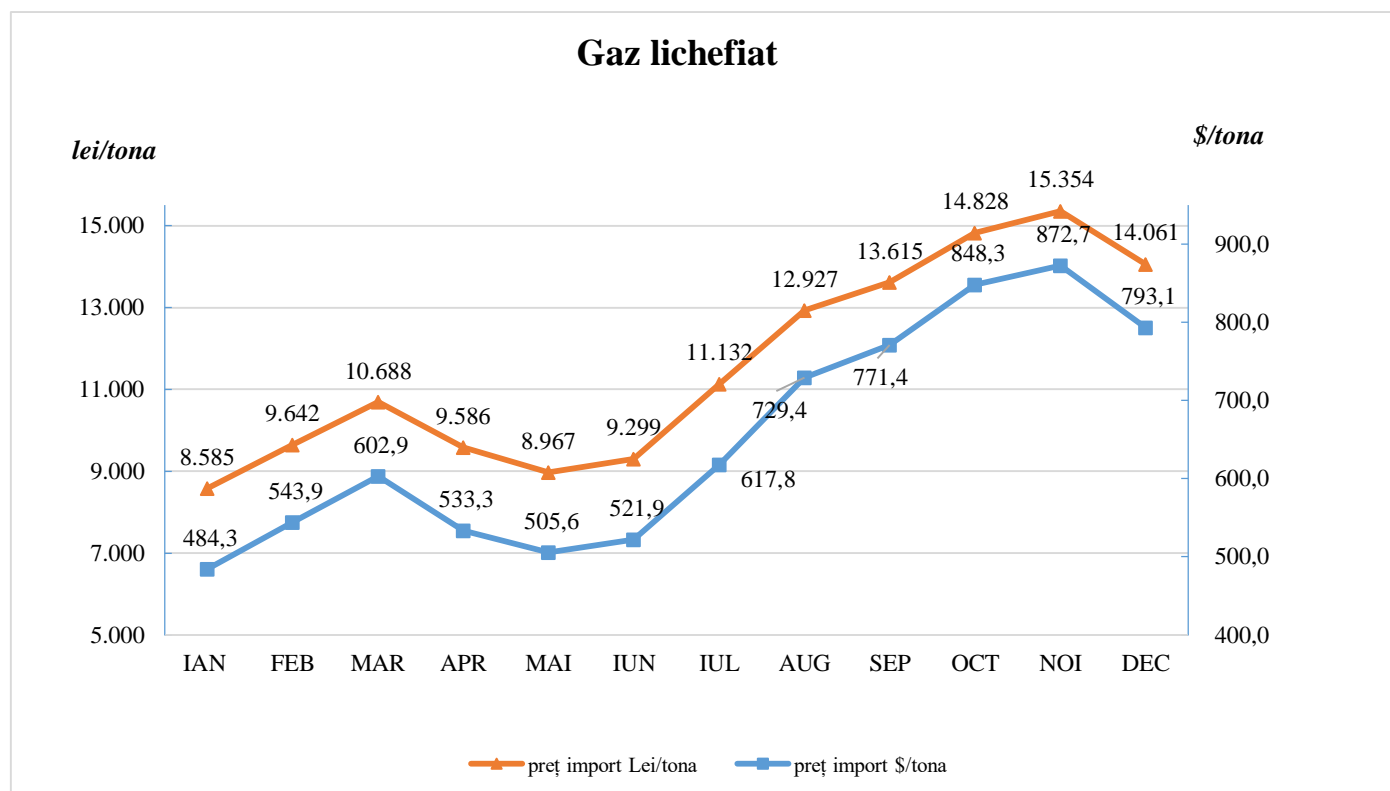
La finele anului 2021 s-a înregistrat o diminuare de 1,31 % a prețului de import la o tonă de benzină exprimat în dolari SUA/tona, comparativ cu luna septembrie. Comparativ cu luna ianuarie, prețul exprimat în dolari SUA/tona pentru luna decembrie a fost cu 46,0 % mai ridicat, iar exprimat în lei/tona, creșterea înregistrată a fost de 46,19 %.

Graficul 4.2: Prețul mediu de import al motorinei, pentru anul 2021:

Sursa: statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

În luna octombrie, prețul mediu de import al unei tone de motorină a ajuns la nivelul de 751 dolari SUA/tona, ceea ce reprezintă o creștere de 11,76 % comparativ cu nivelul lunii septembrie sau o majorare cu 57,91 % comparativ cu nivelul lunii ianuarie 2021. În lei moldovenești, prețul mediu de procurare în luna octombrie a crescut cu 10,63% în comparație cu luna precedentă (septembrie) sau cu 55,64 % în raport cu prețul mediu pentru luna ianuarie.

La finele anului, pentru luna decembrie a fost resimțită o diminuare a prețului de import la o tonă de motorină exprimat în dolari SUA/tona comparativ cu lunile septembrie și octombrie, însă, comparativ cu luna septembrie, s-a înregistrat o creștere de 3,27%. Comparativ cu luna ianuarie, prețul exprimat în dolari SUA/tona pentru luna decembrie a fost cu 45,92 % mai ridicat, iar exprimat în lei/tona, creșterea înregistrată a fost la nivel de 46,12%.

Graficul 4.3: Prețul mediu de import al gazului lichefiat, pentru anul 2021:

Sursa: Statistica ANRE în baza importurilor înregistrate de Serviciul Vamal

Evoluția prețului mediu de import al gazului lichefiat a fost diferită de cea a produselor petroliere principale. Începând cu trimestrul II al anului 2021, prețul mediu ponderat de import a gazului lichefiat în comparație cu prețul la produse petroliere principale a înregistrat o descreștere. Din luna mai și până în septembrie, prețul gazului lichefiat reflectat în dolari SUA per tona s-a majorat cu peste 52,57%. Prețul exprimat în lei/tonă a crescut cu 58,59% de la începutul anului până în septembrie, iar exprimat în dolari SUA/tonă cu 59,28%.

În ultimul trimestru, prețul de import la gazul lichefiat a continuat să crească. În luna octombrie comparativ cu luna septembrie, prețul de import exprimat în dolari SUA/tona, a crescut cu 9,97%, și cu 75,16% comparativ cu luna ianuarie.

În luna decembrie prețul de import la gazul lichefiat s-a diminuat comparativ cu luna octombrie (cu 6,51%), dar înregistrând o creștere de 63,76% comparativ nivelului lunii ianuarie.

Principalii factori ce au dus la evoluția curentă a prețului de import la produse petroliere principale și la gazul lichefiat au fost condiționate de tendințele înregistrate la bursele regionale.

V. Comercializarea cu ridicata și amănuntul

În continuare este prezentată informația privind volumele de produse petroliere comercializate cu ridicata și cu amănuntul pe piața internă, cu indicarea prețurilor medii de comercializare, inclusiv TVA, înregistrate pentru anul 2021. Prețurile medii efective de vânzare cu ridicata și cu amănuntul, în parte pe fiecare tip de produs, au fost determinate ca medie ponderată a prețurilor aplicate de către toate companiile.

Tabel 5: Volumele de produse petroliere comercializate cu ridicata și cu amănuntul în anul 2021:

Produsul	comerț cu ridicata						comerț cu amănuntul					
	2020		2021		2021/2020 %		2020		2021		2021/2020 %	
	tone	lei/tona	tone	lei/tona	cantitate	preț	mii litri	lei/litru	mii litri	lei/litru	volum	preț
Benzină A98	848,4	18 217,5	774,0	25 426,97	-8,8%	39,6%	5 039,0	16,7	4 930,8	20,58	-2,1%	23,2%
Benzină A95	94 897,4	16 304,1	93 789,2	23 282,00	-1,2%	42,8%	192 734,5	15,9	217 665,8	19,51	12,9%	22,7%
Benzină A92	4 060,3	10 813,4	60,1	22 189,43	-98,5%	105,2%	3 737,5	15,7	3 459,7	19,22	-7,4%	22,4%
Motorină	627 805,6	12 095,9	572 582,5	17 030,69	-8,8%	40,8%	385 011,1	13,3	452 823,9	16,19	17,6%	21,8%
Gaz lichefiat	45 567,6	12 571,0	42 712,5	18 012,72	-6,3%	43,3%	105 336,3	9,1	103 460,2	11,64	-1,8%	28,0%
Total	773 179,3		709 918,3		-8,2%		691 858,4		782 340,4		13,1%	

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor trimestriale prezentate de companiile licențiate

Comparativ cu anul 2020, prețurile de comercializare cu ridicata a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat s-au majorat în medie cu 54,3 %. Totodată, prețurile de comercializare cu amănuntul la produselor petroliere principale și la gazul lichefiat, au fost în medie cu 23,6 % mai mari.

În ceea ce ține de cantitatea de produse petroliere comercializate, cantitatea de produse petroliere principale și a gazului lichefiat comercializat cu ridicata s-a micșorat cu 8,2 %, iar volumul comerțului cu amănuntul s-a majorat cu 13,1 %, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, fapt ce denotă revenirea treptată a sectorului din recesiunea generată de pandemia COVID-19.

VI. Stocurile și consumul intern

Tabel 6.: Stocurile și consumul intern a produselor petroliere și gazului lichefiat pentru anul 2021 (tone):

Produsul	Stoc la începutul anului	Importat	Consum intern	Stoc la finele perioadei
Benzină	13 836,98	173 325,61	177 653,02	9 509,57
Motorină	31 571,09	648 867,13	655 695,72	24 742,50
Gaz lichefiat	4 793,20	61 094,75	61 287,30	4 600,65
Total	50 201,27	883 287,49	894 636,04	38 852,72

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor trimestriale prezentate de companiile licențiate

Stocurile de produse petroliere la finele anului 2021 asigură consumul mediu intern pentru o perioadă de:

- 20 zile la benzină;
- 14 zile la motorină;
- 27 zile la gazul lichefiat.

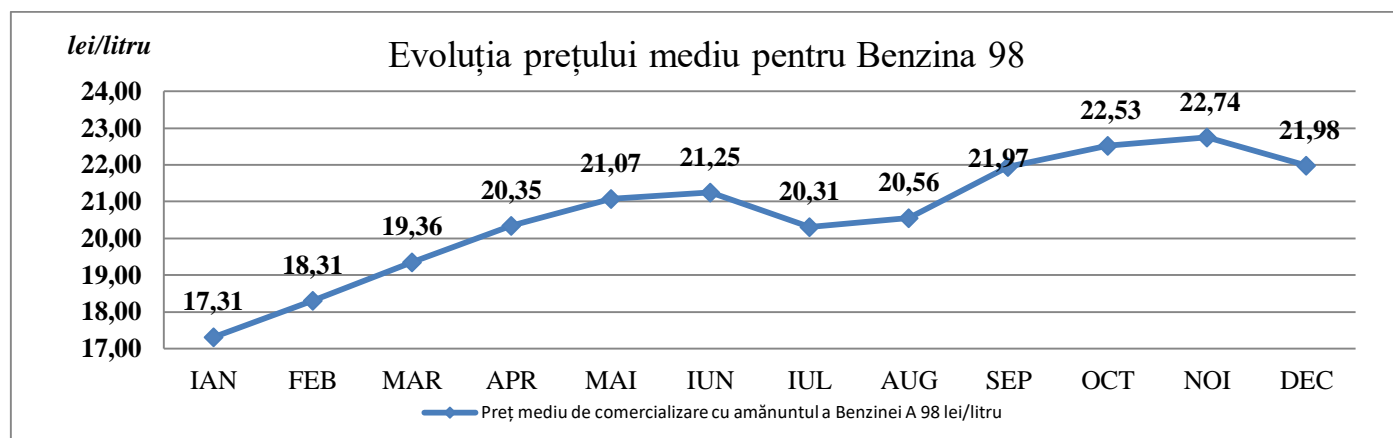
VII. Prețul mediu ponderat de comercializare cu amănuntul

Pe parcursul anului 2021, s-au majorat prețurile de comercializare cu amănuntul la produsele petroliere principale și la gazul lichefiat.

Evoluția prețului mediu ponderat de comercializare cu amănuntul, incluzând TVA, a benzinei, motorinei și gazului lichefiat pentru anul 2021 este prezentată în graficele care urmează.

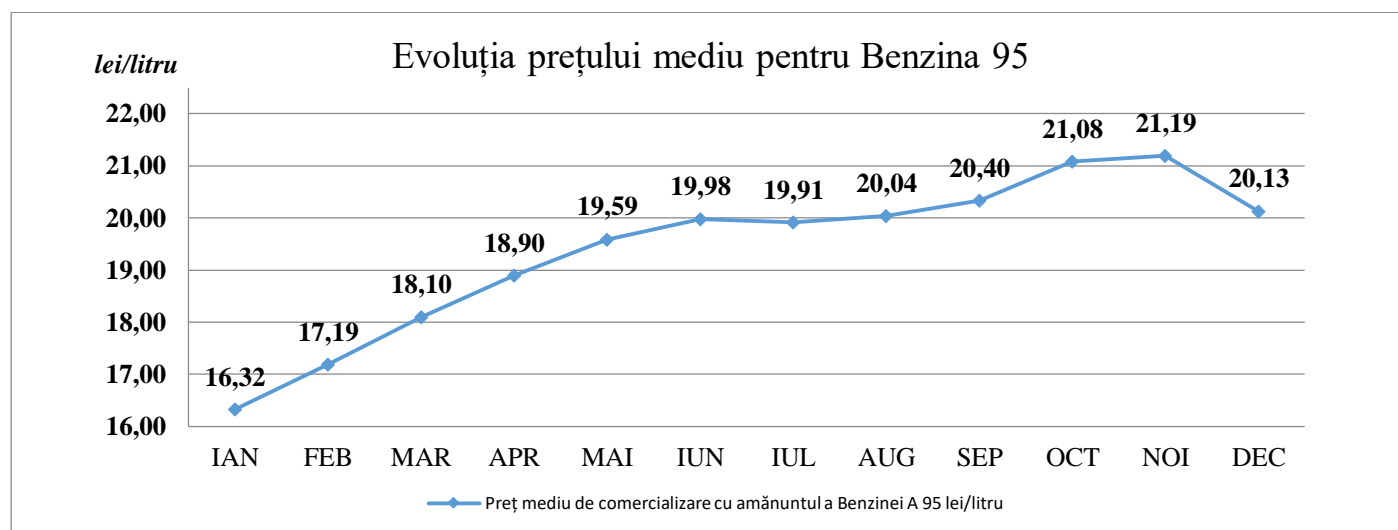
**În urma actualizării informației pe parcursul anului, sunt prezentate mai jos prețurile medii de comercializare cu corecțiile înregistrate pentru perioada precedentă.*

Graficul 7.1: Prețul mediu de comercializare al Benzinei 98, pentru anul 2021:

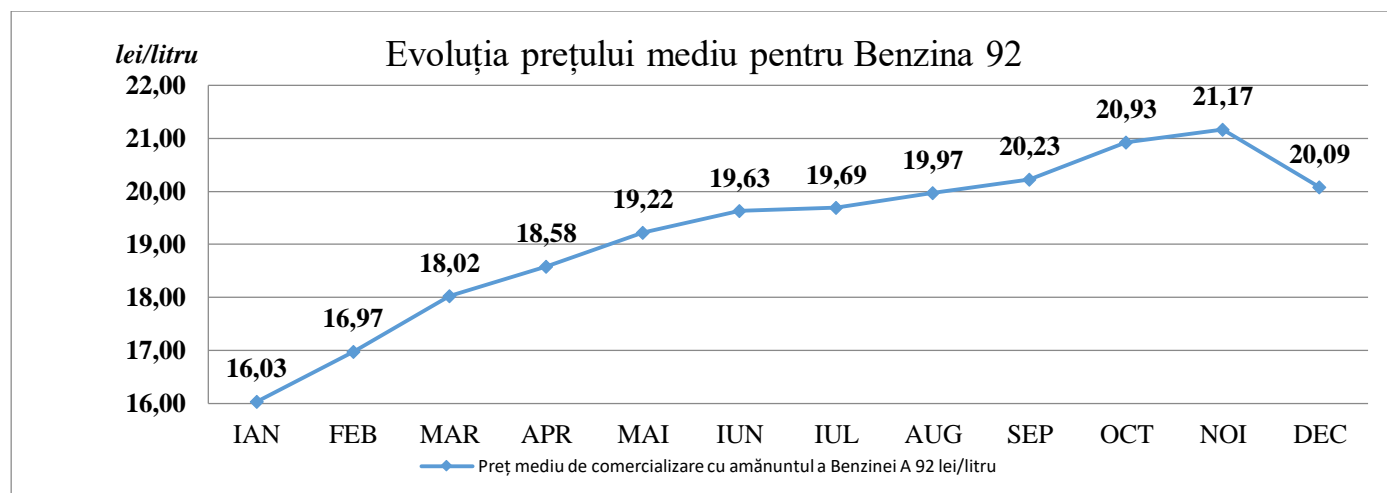
Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

Graficul 7.2: Prețul mediu de comercializare al Benzinei 95, pentru anul 2021:

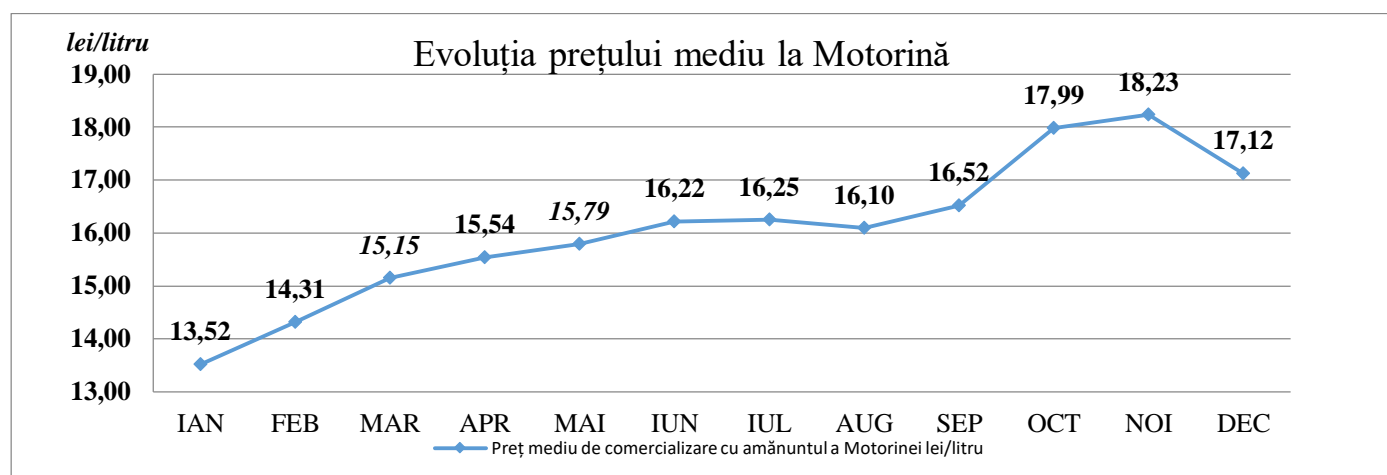
Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

Graficul 7.3: Prețul mediu de comercializare al Benzinei 92, pentru anul 2021:

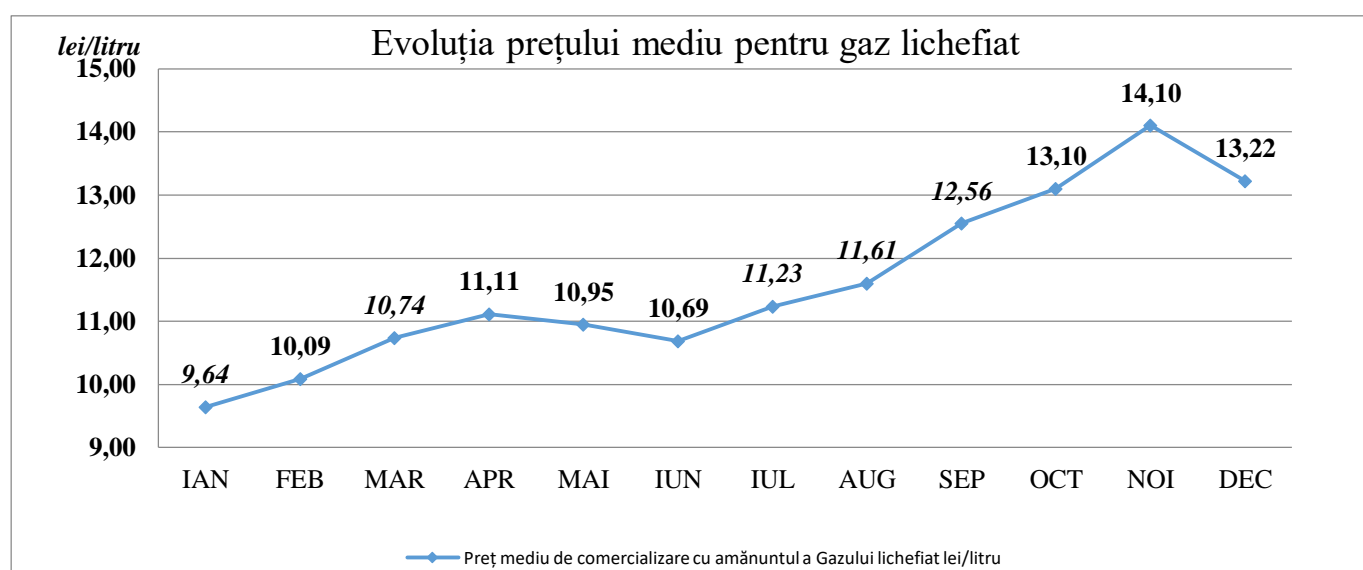
Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

Graficul 7.4: Prețul mediu de comercializare al motorinei, pentru anul 2021:

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

Graficul 7.5: Prețul mediu de comercializare a gazului lichefiat, pentru anul 2021:

Sursa: Statistica ANRE în baza rapoartelor prezentate de companiile licențiate

În I semestru al anului 2021, prețurile de comercializare cu amănuntul la produsele petroliere principale și la gazul lichefiat au fost stabilite reieșind din consumurile și cheltuielile aferente comercializării produselor respective, incluzând o rată de rentabilitate anuală de 10%.

Prin Legea nr.54/2021 pentru modificarea Legii privind piața produselor petroliere nr. 461/2001, inițiativa deputatului Alexandru Oleinic, Parlamentul Republicii Moldova a modificat art. 4 al legii prenotate, care a stabilit o nouă modalitate de calculare a prețurilor de comercializare a produselor petroliere. Deși Legea 54/2021 presupunea mai multe echivoci legislative și carențe admise la textul acesteia, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a fost obligată să elaboreze o nouă **Metodologie de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere**, care a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 254 din 16 iunie 2021.

Ulterior Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.96/2021 pentru modificarea Legii nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, a operat corectările necesare la textul legii în rezultatul cărora în textul acesteia este stabilit expres și fără echivoc că prețurile maxime de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale de tip standard (benzina COR95 și motorina) se stabilesc de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în baza Metodologiei de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere.

Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.376 din 01 septembrie 2021 s-au efectuat modificări la **Metodologia de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere**.

Astfel, Agenția stabilește zilnic prețurile maxime de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale de tip standard și ajustează semestrial mărimea marjei comerciale specifice, care se utilizează pentru determinarea prețurilor maxime. Din septembrie 2021, mărimea marjei comerciale specifice constituie 2,62 lei/litru.

Totodată, Metodologia de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere prevede obligativitatea agenților economici să raporteze Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică toate prețurile de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere care urmează a fi aplicate în ziua/zilele următoare. Acestea sunt raportate în fiecare zi lucrătoare, pentru fiecare stație de alimentare, până la ora 16:00, prin intermediul platformei electronice gestionate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (e-Carburant).

Dezvoltarea platformei a început la sfârșitul anului 2021 și oferă acces public la informațiile privind adresa de amplasare a fiecărei stații de alimentare și prețurile stabilite de către acestea, inclusiv cu posibilitatea sortării datelor după criteriul celui mai mic preț, raion, municipiu/oraș sau titularul licenței. În aceste condiții, consumatorii au posibilitatea de identificare și alegere a celui mai avantajos furnizor de carburanți dintr-o zonă anumită.